

Aspecte particulare privind Standardul 12 „Informarea și comunicarea”

1. Informațiile de interes public

Accesul liber și neîngrădit al persoanei la orice informații de interes public constituie unul dintre principiile fundamentale ale relațiilor dintre persoane și autoritățile publice, în conformitate cu Constituția României și cu documentele internaționale ratificate de Parlamentul României.

Legea nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public¹, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea nr. 544/2001, stabilește temeiul legislativ special pentru punerea în aplicare a prevederilor art. 31 alin. (1) și (2) din Constituție, potrivit cărora dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit, iar autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal.

Sfera de aplicare a Legii nr. 544/2001 cuprinde accesul la informațiile de interes public (cu anumite excepții), deținute de autoritățile și instituțiile publice, pe care le definește.

Noțiunea de „date cu caracter personal” (sau „informația cu privire la datele personale”) este definită de dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 544/2001 în sensul că „prin informație cu privire la datele perso-

¹ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 663 din 23 octombrie 2001.

nale se înțelege orice informație privind o persoană fizică identificată sau identificabilă“, iar noțiunea „informații de interes public“ de dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. b) din aceeași lege, care statuează că „prin informație de interes public se înțelege orice informație care privește activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții publice, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informației“.

În ceea ce privește noțiunea de „date cu caracter personal“, aceasta se definește în accepțiunea art. 3 lit. a) din Legea nr. 677/2001 pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și libera circulație a acestor date², cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Legea nr. 677/2001, ca fiind orice informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă; o persoană identificabilă este acea persoană care poate fi identificată, direct sau indirect, în mod particular prin referire la un număr de identificare ori la unul sau la mai mulți factori specifici identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale. Totodată noțiunea „prelucrarea datelor cu caracter personal“ se definește, potrivit art. 3 lit. b) din aceeași lege, ca fiind orice operațiune sau set de operațiuni care se efectuează asupra datelor cu caracter personal, prin mijloace automate sau neautomate, cum ar fi colectarea, înregistrarea, organizarea, stocarea, adaptarea ori modificarea, extragerea, consultarea, utilizarea, dezvăluirea către terți prin transmitere, diseminare sau în orice alt mod, alăturarea ori combinarea, blocarea, ștergerea sau distrugerea.

² Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 790 din 12 decembrie 2001.

Prin Decizia nr. 37/2015³, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, formulate de Curtea de Apel Constanța – Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, prin Încheierea din 13 iulie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 8.392/118/2014, și, în consecință, a stabilit că în interpretarea și aplicarea art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 544/2001 și art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 677/2001, **numele și prenumele unei persoane reprezintă informații referitoare la date cu caracter personal, indiferent dacă, într-o situație dată, sunt sau nu suficiente pentru identificarea persoanei**, iar în cazul cererilor de liber acces la informații de interes public întemeiate pe dispozițiile Legii nr. 544/2001, atunci când informațiile de interes public și informațiile cu privire la datele cu caracter personal sunt prezente în cuprinsul aceluiași document, indiferent de suportul ori de forma sau de modul de exprimare a informațiilor, accesul la informațiile de interes public se realizează prin anonimizarea informațiilor cu privire la datele cu caracter personal; refuzul de acces la informațiile de interes public, în condițiile în care informațiile cu privire la datele personale sunt anonimizate, este nejustificat.

Pentru a stabili astfel, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a arătat în considerentele Deciziei nr. 37/2015 că datele cu caracter personal se subsumează noțiunii generale de „informații” și, în măsura în care privesc activitățile sau rezultă din activitățile unei autorități publice sau instituții

³ Publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 51 din 25 ianuarie 2016.

publice, sunt susceptibile să reprezinte informații de interes public, în sensul art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 544/2001.

Totodată, prin aceeași decizie s-a arătat că, pentru a intra însă efectiv în această categorie trebuie îndeplinită o condiție suplimentară, respectiv aceea de a afecta capacitatea de exercitare a funcției publice, întrucât, conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 544/2001, „Informațiile cu privire la datele personale ale cetățeanului pot deveni informații de interes public numai în măsura în care afectează capacitatea de exercitare a unei funcții publice“. În lipsa îndeplinirii acestei condiții, datele cu caracter personal sunt exceptate de la liberul acces al cetățenilor, în acest sens fiind dispozițiile exprese ale art. 12 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 544/2001, potrivit cărora „Se exceptează de la accesul liber al cetățenilor, prevăzut la art. 1 și, respectiv, la art. 111, următoarele informații: (...) d) informațiile cu privire la datele personale, potrivit legii.“

Totodată, prin paragraful 45 din Decizia nr. 37/2015, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a arătat că dispozițiile art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 544/2001 și art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 677/2001 trebuie interpretate în sensul că numele și prenumele unei persoane reprezintă informații referitoare la date cu caracter personal, indiferent dacă într-o situație dată sunt sau nu suficiente pentru identificarea persoanei.

Având în vedere că textul legal amintit instituie o excepție și ținând cont că excepțiile sunt de strictă interpretare, rezultă că, în cazul discutat, legea trebuie interpretată

în sensul că fiecare tip de informație are regimul ei juridic care nu poate fi extins asupra celui alt tip, ceea ce înseamnă că, atunci când informațiile sunt cuprinse în același document, acesta va fi făcut accesibil într-o formă cenzurată, prin eliminarea tuturor informațiilor referitoare la o persoană identificată sau identificabilă.

Modalitatea prin care informațiile sunt protejate este dată de tehnicile de anonimizare, cuvânt care nu figurează în DEX, reprezentând un calc lingvistic după englezescul „anonymisation“, sensul său fiind acceptat de juriști și folosit în acte oficiale.

De asemenea, prin aceeași decizie, Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a arătat că legislația națională nu reglementează tehnicile de anonimizare, ceea ce înseamnă că operatorul, în sensul art. 3 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 677/2001, sau instanța de judecată, în cazul în care litigiul include și acest aspect, are posibilitatea să aleagă între variantele posibile, singura condiție fiind atingerea obiectivului: anonimizarea efectivă. Varianta prescurtării sub forma acronimului nu îndeplinește acest obiectiv deoarece acronimul, fiind susceptibil să conducă indirect, în sensul art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 677/2001, la identificarea persoanei, reprezintă informație cu privire la datele personale.

Asigurarea de către autoritățile și instituțiile publice a accesului la informațiile de interes public se face din oficiu sau la cerere, prin intermediul compartimentului pentru relații publice sau al persoanei desemnate în acest scop.

Pentru asigurarea accesului oricărei persoane la informațiile de interes public, autoritățile și instituțiile publice au obligația de a organiza compartimente specializate de informare și relații publice sau de a desemna persoane cu atribuții în acest domeniu.

Atribuțiile, organizarea și funcționarea compartimentelor de relații publice se stabilesc, pe baza dispozițiilor prezentei legi, prin regulamentul de organizare și funcționare a autorității sau instituției publice respective.

Dreptul la informație, astfel cum este reglementat prin Legea nr. 544/2001, poate fi exercitat la cerere sau din oficiu. Pentru exercitarea sa la cerere sunt stabilite anumite reguli generale și speciale.

Fiecare autoritate sau instituție publică are obligația să comunice din oficiu următoarele informații de interes public:

- a) actele normative care reglementează organizarea și funcționarea autorității sau instituției publice;
- b) structura organizatorică, atribuțiile departamentelor, programul de funcționare, programul de audiențe al autorității sau instituției publice;
- c) numele și prenumele persoanelor din conducerea autorității sau a instituției publice și ale funcționarului responsabil cu difuzarea informațiilor publice;
- d) coordonatele de contact ale autorității sau instituției publice, respectiv: denumirea, sediul, numerele de telefon, fax, adresa de e-mail și adresa paginii de Internet;
- e) sursele financiare, bugetul și bilanțul contabil;
- f) programele și strategiile proprii;

Procedura privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor

Descrierea procesului

Procedura vizează stabilirea unui set de reguli și operațiuni unitare, precum și a responsabilităților în procesul de angajare, lichidare, ordonanțare și plată a cheltuielilor.

În procesul execuției bugetare cheltuielile bugetare parcurg următoarele faze: angajament, lichidare, ordonanțare, plată. Execuția bugetară se bazează pe principiul separării atribuțiilor persoanelor care au calitatea de ordonator de credite de atribuțiile persoanelor care au calitatea de contabil.

Operațiunile specifice angajării, lichidării și ordonanțării cheltuielilor sunt în competența ordonatorilor de credite și se efectuează pe baza avizelor compartimentelor de specialitate ale instituției publice. Plata cheltuielilor este asigurată de șeful compartimentului financiar-contabil în limita fondurilor disponibile.

Angajarea și ordonanțarea cheltuielilor se efectuează numai cu viza prealabilă de control financiar preventiv propriu, potrivit dispozițiilor legale. Instrumentele de plată trebuie să fie însoțite de documentele justificative. Aceste documente trebuie să certifice exactitatea sumelor de plată, recepția bunurilor și executarea serviciilor și altele asemenea, conform angajamentelor legale încheiate. Instrumentele de plată se semnează de contabil și șeful compartimentului financiar-contabil.

Cadrul legal

1. Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice cu modificările și completările ulterioare;
2. OMFP nr. 1.792/2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale;
3. OMEF nr. 3.512 privind documentele financiar-contabile;
4. Legea contabilității nr. 82/1991, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Formulare

Anexa nr. 1 – *Propunere de angajare a unei cheltuieli*

Anexa nr. 2 – *Angajament bugetar individual/global*

Anexa nr. 3 – *Ordonanțare de plată*

INTRĂRI	IEȘIRI
Proiecte de operațiuni	Instrumente de plată

<u>Vers.</u>	<u>Stadiul implementării</u>	<u>Data</u>	<u>Comentarii</u>
	<u>Aprobat de</u>		
			Prin Decizia nr. din
	<u>Avizat de</u>		
			Prin Decizia nr. din
	<u>Elaborate de</u>		
			Elaborat prima versiune
			Elaborat a doua versiune
			Revizuit a doua versiune

PROCEDURA

Pas	Responsabil(i)	Descriere	Timp alocat	Termen	Riscuri
I. ANGAJAREA CHELTUIELILOR					
1	Compartiment de specialitate	Întocmește Notă de fundamentare privind oportunitatea și necesitatea efectuării angajamentului legal (contract de achiziție publică, comandă, convenție, contract de muncă, acte de control, acord de împrumut etc.). Verifică dacă proiectul de angajament legal respectă principiile unei bune gestiuni financiare, ale unui management financiar sănătos, în special ale economiei și eficienței cheltuielilor și dacă rezultatele ce se doresc a fi obținute sunt corespunzătoare resurselor utilizate.		5 zile	Nu există prevederi bugetare pentru destinația solicitată. Solicitățile depășesc bugetul aprobat.
2	Șef compartiment de specialitate	Avizează Nota de fundamentare		0 zi	

Pas	Responsabil(i)	Descriere	Timp alocat	Termen	Riscuri
3	Serviciul Achiziții Publice	În cazul în care propunerea de angajament vizează achiziționarea de bunuri, servicii și lucrări, <i>verifică</i> dacă solicitările din Nota de fundamentare se încadrează în Programul de achiziții publice aprobat, <i>avizează</i> și <i>propune</i> modalitatea de realizare a achiziției		2 zile	
4	Direcția conținut	Avizează proiectului de angajament legal		2 zile	
5	Responsabil cu ALOP din Compartimentul Financiar-Contabil	Verifică existența prevederilor bugetare pentru această destinație, precum și a disponibilității acestora. Întocmește propunere de angajare a unei cheltuiri, potrivit modelului prezentat în Anexa nr.1. Verifică dacă bunurile, serviciile și lucrările care fac obiectul angajamentelor vor fi		2 zile de la data primirii proiectului de angajament	Emiterea unei „Propuneri de angajare a unor cheltuiri” care nu se regăsesc în prevederile bugetare sau care depășesc prevederile bugetare